

La propietat intel·lectual dels continguts d'El Teler de Música està regulada per la llicència de Creative Commons 3.0. Podeu descarregar-los i reproduir-los, però no fer-ne ús comercial ni tornar a publicar-los.

DIDALS PER ANAR TEIXINT... DES DE CASA

Treballar de forma no presencial dificulta especialment la relació educativa: com sabem què passa a l'altra banda de la xarxa? Com ens comuniquem sense veure'ns, sense sentir-nos? Com sabem si estem interpretant correctament els matisos d'un missatge de text o fins i tot en una videotrucada? Com transmetem l'escalf, un somriure, un gest de suport...? Com mantenim el vincle afectiu?

Aquestes setmanes hem après que els silencis de l'alumnat poden significar moltes coses: que són prou autònoms i no ens necessiten per seguir avançant; que es perden però, pel motiu que sigui, no ens demanen ajuda; que estan temporalment "fora de servei" (perquè el confinament està ple de situacions personals i familiars duríssimes); que estan completament desconnectats/des de l'escola; que tenen problemes de connexió...

Com podem fer-ho per acompanyar-los efectivament? Per orientar-los, animar-los, ajudar-los, sostenir-lo... Tenim molt marge d'aprenentatge i millora en aquesta nova relació educativa a distància. Des d'El Teler us suggerim algunes reflexions i idees que poden ajudar-nos en aquest camí, revisant les orientacions dels didals que podeu trobar a les propostes didàctiques prèvies.

DESIGUALTATS I EQUITAT:

La situació de confinament ha posat de manifest i ha agreujat les desigualtats en l'accés a les oportunitats educatives, sigui en relació a l'accés als recursos per treballar virtualment (**bretxa digital**) o en relació a les condicions dels entorns familiars (**bretxa social**).

Per evitar aquestes desigualtats i promoure l'equitat és fonamental, en primer lloc, una **ràpida identificació de necessitats** que ens permeti conèixer les condicions reals. No n'hi ha prou de tenir un ordinador i connexió wifi per accedir a la igualtat d'oportunitats. Calen dispositius actualitzats i que funcionin correctament, una bona connectivitat que permeti la càrrega i descàrrega àgil de dades, tenir assolides les competències digitals bàsiques per poder seguir i presentar les activitats... Però també cal un entorn tranquil i amable que permeti la concentració, una bona alimentació, uns horaris de son adequats, algú que doni un cop de mà quan hi ha un problema (amb el wifi, amb l'enunciat d'una activitat, amb la desmotivació...), etc.

La detecció de necessitats ha d'anar acompanyada de la proposta de **mesures**, en algun cas més estratègiques (relacionades amb tota l'acció de centre) i en d'altres més específiques (des de les matèries i la relació educativa). Per a tot això és fonamental:

- L'**acció tutorial** entesa no només des de la tutoria de grup o la tutoria individual, sinó en el seu sentit més ampli: l'acompanyament que tots i totes les docents hem de fer al nostre alumnat.
- El **treball en equip**, dels equips docents i des de tot el claustre, compartint la informació i buscant estratègies consensuades per donar suport a l'alumnat i les seves famílies.

EMPATIA I FLEXIBILITAT:

Aquesta és una recomanació valuosa en qualsevol situació, però en l'actual es converteix en una qüestió indispensable. La situació de pandèmia i les mesures de confinament han generat una realitat nova, imprevista, que ha trastocat les nostres vides i les nostres rutines. Els impactes que aquesta situació poden tenir sobre la situació emocional de les persones poden ser molt diversos i d'intensitat variable. Des de situacions de profunda angoixa i dolor per la malaltia, la pèrdua de familiars o persones estimades, la precarització de les condicions de vida a causa de la manca de feina i la pèrdua d'ingressos..., fins a situacions de malestar per la preocupació, l'avorriment, la desmotivació, la pèrdua de rutines...

Qualsevol d'aquestes situacions modifiquen la nostra actitud i la nostra capacitat davant els aprenentatges... i també davant la nostra tasca professional! Cal que mantinguem una **actitud d'atenció i respecte** davant la situació que estem vivint i els sentiments que ens genera a nosaltres mateixos/es, al nostre alumnat, a les famílies, als companys i companyes...

L'altra cara d'aquesta moneda és la capacitat que tinguem d'adaptar-nos i actuar davant de cadascuna d'aquestes situacions i davant els continus canvis que vivim. Cal que siguem extremadament **flexibles**, amb capacitat per reaccionar i modificar els nostres plantejaments i planificacions ràpidament, per poder-nos anar adaptant a les necessitats i oportunitats de cada moment. És recomanable tenir pensades sempre **múltiples opcions** per decidir la millor en cada moment, però també que puguem donar l'**opció de triar** a cadascú quina és la més adequada i, fins i tot, **acceptar noves propostes**. A vegades, la millor manera d'adaptar-nos a les diferents circumstàncies personals és promovent que l'**alumnat participi activament** en la proposta d'activitats.

De la mateixa manera, cada alumne/a necessitarà un acompanyament i un suport diferent. Quan més àgils siguem a l'hora d'**identificar les necessitats** específiques, abans podrem donar-los resposta: acompanyament emocional i motivació, suport per a la comprensió de les tasques, material complementari, adaptació de les activitats, suport per presentar les tasques...

LA MIRADA:

Com quan som a classe, cal continuar tenint en compte algunes qüestions bàsiques:

- **Amb qui estic treballant?** Recordem una vegada més la **diversitat** del nostre alumnat i la possibilitat que tenim, amb les activitats de música, de treballar les **intel·ligències múltiples**. La situació de confinament i un tipus d'activitat que, necessàriament hauran de fer des de casa, ens donen una gran oportunitat d'explorar quines són les seves **capacitats** i **potencialitats**. És el moment d'obrir opcions, de multiplicar les opcions de respostes, de donar espai a la creativitat, a deixar-los que siguin ells/es mateixos/es qui proposin com fer-ho.
Recordem el que ja us dèiem en els didals anteriors: **Tots els nens i nenes poden fer música: només cal que els donem l'espai i l'oportunitat de fer-ho.**
- **Com em posiciono jo?** En la situació d'educació a distància, aquesta pregunta és més rellevant que mai! Quina serà la meua presència? Fins on estic disposat/da a estar disponible per al meu alumnat? La nostra **actitud**, la nostra **motivació**... continuen essent fonamentals! En funció de la **disponibilitat**, la **proximitat** i la **confiança** que mostrem i la **passió** que hi posem, rebrem la resposta de l'alumnat.

EL VINCLE

Des de la perspectiva socioafectiva, el vincle que s'estableix entre el/la docent i l'alumne/a és fonamental en la relació educativa. Però, què passa amb el vincle quan no estem junts?

- **Com em vinculo amb el grup?** El vincle que puguem mantenir amb l'alumnat des de la distància, en bona mesura dependrà del que hàgim establert prèviament (si ha sigut possible) des de la presencialitat. Si quan érem a classe vam aconseguir un bon clima d'aula, una relació d'estima i confiança, des de la distància serà més fàcil mantenir-ho. Però també podem

crear vincles des de la distància: de nou dependrà de la nostra disponibilitat, de la nostra atenció, de la capacitat de relacionar-nos afectuosament i amb respecte amb l'alumnat. Incorporar **dinàmiques i activitats** específicament adreçades a generar vincle és una bona inversió!

- **El grup està cohesionat?** La cohesió de grup i el clima d'aula són dos aspectes especialment complexos des de la distància. De nou, en funció de les dinàmiques prèvies serà més o menys fàcil mantenir-ho. En la situació de confinament, sovint és més fàcil el contacte individual o amb grups petits, però pensem que és molt recomanable **mantenir espais grupals**: videotrucades amb tot el grup, espais col·laboratius tipus fòrums, grups de WhastApp o Hangouts... Segurament no cal que plantegem activitats grupals complexes (pot ser molt complicat), el sol fet de mantenir el contacte i el sentiment de grup és un objectiu prou rellevant per justificar-ho. També continuen essent molt rellevants les **relacions** que s'estableixen i es mantenen (o no es mantenen) entre l'alumnat. Cal continuar vetllant perquè **tot l'alumnat se senti inclòs** i trobi el seu espai en les noves dinàmiques que generem. Per exemple, amb rodes d'intervenció, o alguna dinàmica de passar la paraula en les trobades virtuals.
- **Com gestiono l'aula/el grup?** Des de casa potser no ens preocupa la gestió de l'aula, però poden donar-se igualment conflictes o conductes disruptives (que poden ser més complicades de treballar des dels espais virtuals!). Les recomanacions que donàvem per a l'aula, continuen essent útils: una **mirada oberta** sobre les conductes disruptives per poder **intervenir de forma constructiva**. És fonamental acostar-nos a l'alumnat per identificar què pot haver-hi darrere d'alguns comportaments i actituds, donant-los espais perquè expressin el seu malestar i la seva frustració. Si els costa expressar-ho verbalment, podem utilitzar altres recursos: demanar-los que s'expressin per escrit o de forma artística (dibuixant, amb imatges, amb música, amb el moviment...). A vegades pot ser més convenient deixar les activitats previstes i demanar-los que facin alguna activitat d'aquest tipus, per anar millorant la seva motivació, proposant activitats al seu abast que pugui assolir, reforçant-los les actituds positives...

EL PROCÉS

Cada persona té el seu propi ritme d'aprenentatge i hem de ser capaços i capaces de respectar el procés individual de cadascú.

- **La informació és accessible per a tothom?** En la situació actual, caldrà esforçar-nos més que mai en assegurar-nos que transmetem bé la

informació i que tenim una **comunicació fluïda** amb l'alumnat. La **diversificació d'inputs** serà fonamental per garantir aquesta comunicació, tenint en compte els diversos estils comunicatius i d'aprenentatge: instruccions escrites, vídeos tutorials, missatges d'àudio, suports visuals... són elements complementaris que facilitaran l'accés a la informació de tot l'alumnat. Si ens esforcem a pensar en com podem assegurar-nos que els/les alumnes amb més dificultats rebin i entenguin els nostres missatges, estarem facilitant-ho també a tota la resta!

- **Respectem el tempo i donem espai a tothom?** Ara més que mai hem de saber **observar** i ser molt **pacients**. La diversitat de vivències, situacions i gestió del temps, fa que haguem de tenir en compte que la previsió que fem nosaltres de la temporització i dels terminis per realitzar una activitat no s'ajusti a les situacions concretes. Per tant, la **flexibilitat** i l'**acompanyament** en el procés de cada alumne/a són fonamentals.
- **Som conscients del procés?** La valoració dels assoliments de l'alumnat des de la situació de confinament pot ser molt enganyosa. És important mantenir una **mirada a mig i llarg termini**, més global, per poder valorar els progressos de cada infant. Si dèiem que a l'aula cal anar consolidant uns hàbits per tal d'obtenir els resultats que busquem, ara també! Cadascú necessita més o menys temps per acostumar-se a les noves rutines, les noves eines, els nous formats... Potser el que a l'inici del confinament no hi ha manera que vagi bé, anirà millorant més endavant o de cara al curs vinent si cal continuar amb una modalitat d'educació semipresencial. Cal ser **pacients**, anar identificant les **dificultats** i la manera de donar-hi resposta (des d'una perspectiva d'avaluació formativa i formadora) i incorporar en la nostra **planificació** els aspectes que cal treballar i consolidar (encara que no siguin de la nostra matèria): competències transversals, hàbits de treball, control de les eines de comunicació, etc.

ESPEREM QUE AQUESTES REFLEXIONS T'HAGIN ESTAT D'UTILITAT.

AMB TOT, SI NECESSITES UN DIDAL MÉS A MIDA, NO DUBTIS A **ESCRIURE UN COMENTARI AL FINAL DE LA PROPOSTA**.

MIRAREM DE DONAR-TE RESPOSTA DES DE LA NOSTRA EXPERIÈNCIA!